

2017

KVARTALSRAPPORT 3. KVARTAL

DET GÅR GODT I ØSTFOLD OG SØNDRE AKERSHUS

Nøkkeltall (hittil i år):

- Resultat før skatt: 292,0 mill. kr (331,1 mill. kr)
- Resultat etter skatt: 232,2 mill. kr (260,1 mill. kr)
- Rentenetto: 270,0 mill. kr (272,5 mill. kr) / 1,78 % (1,89 %)
- Rentenetto inkl. kreditforetak: 325,8 mill. kr (325,6 mill. kr) / 1,54 % (1,63 %)
- Tapsprosent inkl. kreditforetak: 0,00 % (-0,03 %)
- Egenkapitalavkastning: 11,9 % (14,7 %)
- Resultat pr. egenkapitalbevis: kr 19,2 (kr 21,5)
- Ren kjernekapitaldekning: 15,8 % (14,5 %)
- 12 mnd. utlånsvekst PM inkludert overføring til kreditforetak: 4,1 % (7,1 %)
- 12 mnd. utlånsvekst BM inkludert overføring til kreditforetak: 3,4 % (5,0 %)
- 12 mnd. innskuddsvekst: 6,1 % (3,5 %)
- Innskuddsdekning: 76,9 % (75,0 %)

Nøkkeltall (kvartalet):

- Resultat før skatt: 117,0 mill. kr (121,7 mill. kr)
- Egenkapitalavkastning: 14,6 % (15,7 %)
- Rentenetto: 91,6 mill. kr (91,5 mill. kr) / 1,76 % (1,81 %)
- Rentenetto inkl. kreditforetak: 112,7 mill. kr (107,7 mill. kr) / 1,56 % (1,58 %)

Hovedpunkt:

- God underliggende drift, tilfredsstillende EK-avkastning, stabil rentenetto sammenlignet med foregående kvartal (inkl. kreditforetak) og flat kostnadsutvikling
- Lave tap på 0,6 mill. kr hittil i år (-5,1 mill. kr). Netto tilbakeføring av individuelle tap de siste 11 kvartalene.
- Konsernet har levert 22 kvartaler på rad uten kostnadsøkning knyttet til ordinær drift, i samme periode har inntekter eksklusiv finans økt med 30%.
- Konsernet har i perioden første kvartal 2016 til tredje kvartal 2017 levert en gjennomsnittlig EK-avkastning på 13%.

RESULTAT

TREDJE KVARTAL

Resultat før skatt for kvartalet ble på 117,0 mill. kr (121,7 mill. kr). Nedgangen skyldes hovedsakelig inntektsføring i tredje kvartal 2016 knyttet til avviklingen av Samspor Bankinvest II AS. Resultatet fra den ordinære virksomheten inklusive tap økte, og utgjorde 90,2 mill. kr (83,2 mill. kr). En bedring som er sammensatt av noe høyere inntekter, lavere andre driftskostnader, lavere tap og nærmest uendrede personalkostnader tross finansskatt i 2017.

Rentenettoen i prosent går ned til 1,76 % mot foregående kvartal 1,81 %. Rentenetto inkludert overførsler til kreditforetak holder seg uendret fra forrige kvartal.

Egenkapitalavkastningen for resultat etter skatt i kvartalet ble på 14,6 % (15,7 %).

HITTIL I ÅR

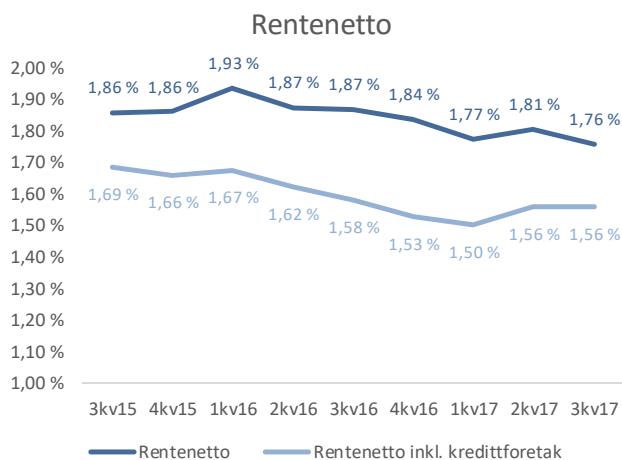
Resultat før skatt for hittil i år ble på 292,0 mill. kr (331,1 mill. kr). Resultatet fra den ordinære virksomheten etter tap utgjorde 238,9 mill. kr (230,2 mill. kr).

Det underliggende kostnadsbildet er stabilt og på samme nivå som fjoråret når man korrigerer for finansskatt på 4,8 mill. kr i år, engangspost på inntektsføring av YTP på 3,75 mill. kr i år og engangsposter i samme periode i fjor på 3,5 mill. kr. Netto tap er på lave 0,6 mill. kr (-5,1 mill. kr).

Egenkapitalavkastningen for resultat etter skatt i hittil i år ble på 11,9 % (14,7 %).

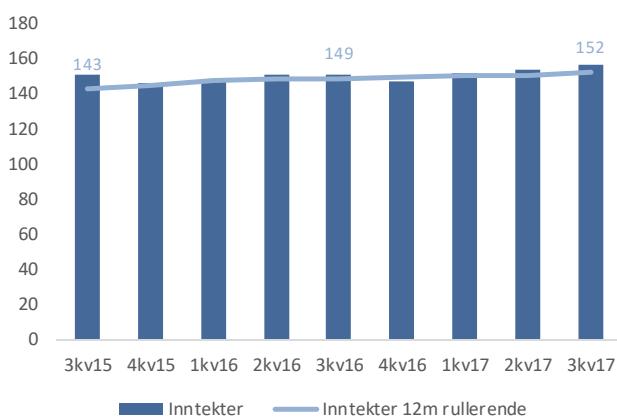
Netto renteinntekter og netto provisjons- og andre inntekter
 Rentenettoen ble på 270,0 mill. kr (272,5 mill. kr). Rentenettoen utgjorde 1,78 % (1,89 %) av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Nedgangen skyldes primært glidning i gjennomsnittlig utlånsrente.

Rentenettoen påvirkes av overførsler til kreditforetak. En betydelig del av inntektene på utlån er som følge av dette flyttet fra netto renteinntekter til provisjonsinntekter. Endring i rentenetto og endring i provisjon fra kreditforetak må derfor ses i sammenheng.

Netto provisjonsinntekter og andre inntekter ble på 191,4 mill. kr (176,5 mill. kr). Av dette utgjorde utlån overført til kreditforetak 55,8 mill. kr (53,1 mill. kr). Samlet sett har netto inntekter knyttet til de utlån og innskudd som banken forvalter endret seg med 0,2 mill. kr sammenlignet med samme periode i fjor. Endringen er sammensatt av økt volum, lavere utlånsrente, relativt stabil innskudsrente og lavere fundingkostnader.

Inntekter ex. finans

Netto avkastning på finansielle instrumenter

Netto avkastning på finansielle instrumenter, inklusive resultatandel i felleskontrollert virksomhet, viste en gevinst på 53,2 mill. kr (100,9 mill. kr) hittil i år. Avviket mot samme periode i fjor er primært knyttet til utbytte fra Visa-transaksjonen som ble ført i andre kvartal 2016 på 19,8 mill. kr og avviklingen av Samspar Bankinvest II AS ført i tredje kvartal 2016 på 11,9 mill. kr.

Nettogevinst på finansielle instrumenter er redusert med 19,9 mill. kr sammenlignet med samme periode i fjor til 9,1 mill. kr. Endringen består både av netto gevinster knyttet

til aksjeporføljen og tilbakeføring av tidligere urealisert gevinst knyttet til fastrenteutlån. Aksjeporføljen er liten og obligasjonsporføljen består utelukkende av høykvalitetsobligasjoner fra solide utstedere.

Inntekter av eierinteresser er redusert med 2,6 mill. kr sammenlignet med samme periode i fjor. SpareBank 1 Gruppen leverer stabilt gode resultater.

For morbanken ble det bokført et ekstraordinært utbytte fra SamSpar AS og SamSpar Bankinvest AS i andre kvartal på 45,6 mill. kr. som følge av en prinsippendring om gjennomstrømmende utbytte fra SpareBank 1 Gruppen AS og BN Bank ASA. Det ekstraordinære utbytte ble finansiert med egenkapitalmisjoner i de samme selskapene.

Andre inntekter

Kontorlokalene i Varnaveien ble solgt i løpet av første kvartal 2017 og det ble i den forbindelse bokført en gevinst på 8,3 mill. kr. Konsernet har en leieavtale på lokalene frem til utgangen av 2018.

Sum netto inntekter

Sum netto inntekter hittil i år ble på 514,5 mill. kr (549,9 mill. kr).

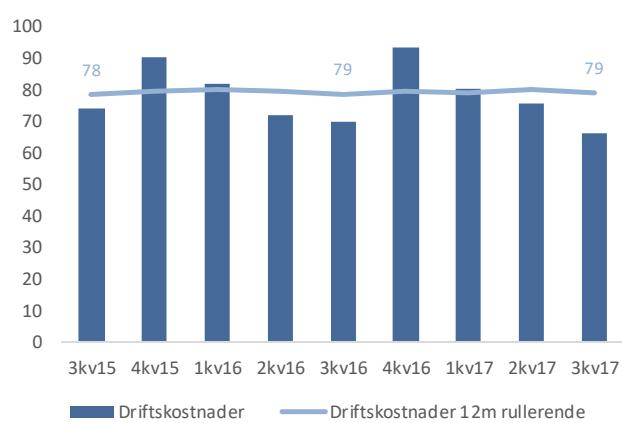
Driftskostnader

Driftskostnadene i hittil i år ble på 222,0 mill. kr (223,9 mill. kr), 1,46 % (1,55 %) av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Finansskatten øker kostnadene med ca. 4,8 mill. kr sammenlignet med samme periode i fjor.

Kostnadsprosenten hittil i år var på 43,1 % (40,7 %). Målet for konsernet er å ha en kostnadsprosent som er konkurransedyktig med andre banker det er naturlig å sammenligne seg med. Konsernet har levert 22 kvartaler på rad uten kostnadsøkning knyttet til ordinær drift.

Driftskostnader

Kreditrisiko og porteføljeutvikling

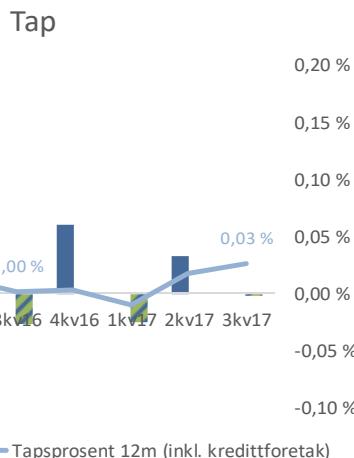
Personmarkedsporteføljen viser en stabil gjeldsbetjeningsevne. Forventninger om fortsatt lav rentenivå, tilfredsstillende inntektsutvikling og en stabil lav arbeidsledighet tilsier at situasjonen vil vedvare de nærmeste kvartalene. Kreditrisikoen knyttet til personmarkedet anses for å være lav.

Bedriftsengasjementene følger en positiv risiko- og markedsutvikling. Banken har høyt fokus på at all vekst i bedriftssektoren skal være innenfor målsatte grenser for misligholdssannsynlighet, og skal være basert på at banken samtidig har som mål å redusere risikoen i porteføljen. Utviklingen i utlånsporteføljen følges tett opp med handlingsplaner og overvåkning av "early warning", porteføljens misligholdssannsynlighet (PD) og øvrige misligholds- og risikorapporter.

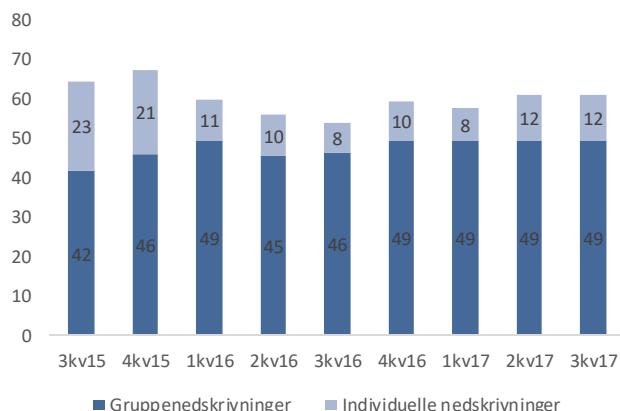
Tap og mislighold

De lave tapsnivåene forsetter. Konsernet hadde netto tap på 0,6 mill. kr (-5,1 mill. kr) ved utgangen av tredje kvartal. Netto tap utgjorde 0,00 % (-0,03 %) av brutto utlån inklusiv utlån overført til kreditforetak ved utgangen av kvartalet.

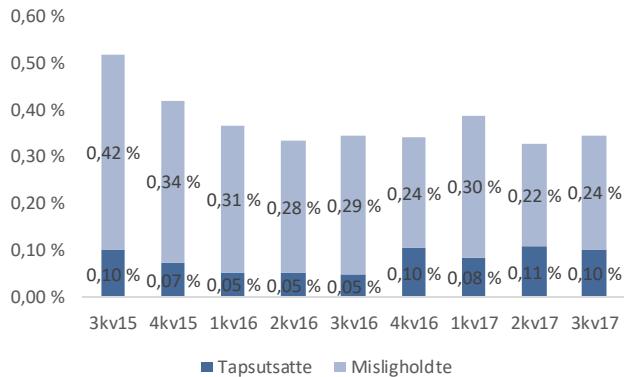
Andel misligholdte og tapsutsatte engasjement var uendret på 0,34 % (0,34 %). Individuelle nedskrivninger var på 11,7 mill. kr (7,6 mill. kr) ved utgangen av kvartalet. Gruppenedskrivningene var på 49,4 mill. kr ved utgangen av kvartalet (46,4 mill. kr). Til sammen utgjorde nedskrivningene 0,25 % (0,23 %) av brutto utlån inklusiv utlån overført til kreditforetak.

Tapsavsetninger

Misligholdte og tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån inkl. kreditforetak

IFRS 9

IFRS 9 «Finansielle instrumenter» skal erstatte dagens IAS 39 «Finansielle instrumenter, innregning og måling» fra 1.1.2018. Dette vil blant annet påvirke måten konsernet skal vurdere behovet for tapsnedskrivninger på. Etter dagens regler under IAS 39 skal nedskrivninger for tap bare finne sted når det er objektive bevis for at en tapshendelse har inntruffet etter første gangs balanseføring. Etter IFRS 9 skal tapsavsetningene derimot innregnes basert på forventet kredittap (ECL).

Det har siden 2016 vært jobbet med modellverk og tilpasninger til nytt regelverk. Arbeidet vil fortsette gjennom 2017. Basert på en foreløpig gjennomgang forventes det ikke vesentlige effekter knyttet til overgang til IFRS 9. Effekten på kapitaldekningen vil ifølge våre foreløpige beregninger være begrenset eller ikke-eksisterende som følge av fradragsbestemmelsene knyttet til regulatorisk forventet tap, da konsernets samlede nedskrivninger i henhold til IFRS 9 er lavere enn disse.

Resultat virksomhet og anleggsmidler holdt for salg

Fasett Eiendom AS og Våler Park AS var til og med fjerde kvartal 2016 klassifisert som anleggsmidler holdt for salg. Eiendomsmassen i Fasett Eiendom AS er solgt mens selskapet inntil videre vil bli beholdt i konsernets eie. Konsernet vil også beholde Våler Park AS inntil videre. Vilkårene for klassifisering som holdt for salg er dermed ikke tilstede og selskapene er i 2017 fullkonsolidert på linje med øvrige døtre.

Salg av hovedkontoret vil trolig bli gjennomført i fjerde kvartal. Bygget er i tredje kvartal flyttet til eiendeler holdt for salg. Tilsvarende skal eiendommen i Son selges og denne er derfor også flyttet til eiendeler holdt for salg. Forutsatt at transaksjonene gjennomføres som planlagt vil salgene styrke egenkapitalen med ca. 40 mill. kr for morbank og 14,5 mill. kr. for konsern.

BALANSEN

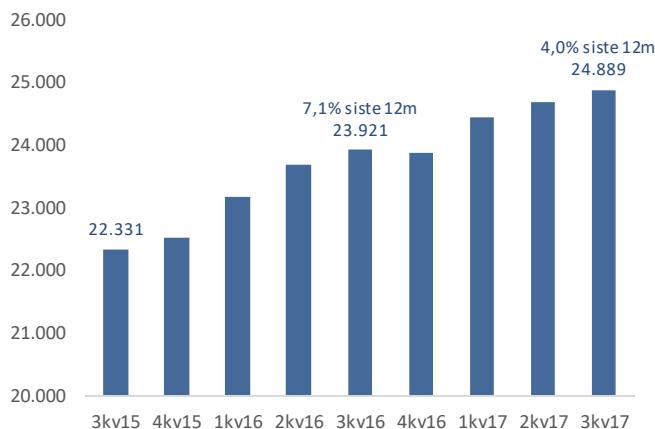
Forvaltningskapitalen inklusiv utlån overført til kreditforetak utgjorde 28 702,6 mill. kr ved utgangen av kvartalet. En endring siste 12 måneder på 6,1 %, eller 1 647,7 mill. kr. Forvaltningskapitalen uten utlån overført til kreditforetak var 20 634,8 mill. kr.

Utlån

Brutto utlån inklusive overføring til kreditforetak utgjorde 24 889,1 mill. kr ved utgangen kvartalet. Det tilsvarer en utlånsvekst hittil i år på 1 010,3 mill. kr, tilsvarende 4,2 %.

Eksklusiv lån overført til kreditforetak utgjorde brutto utlån 16 821,3 mill. kr (16 269,3 mill. kr), noe som tilsvarer en økning på 3,4 % siste 12 måneder (4,7 %).

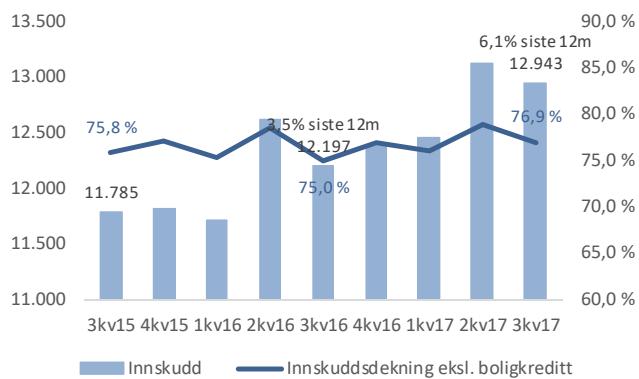
Brutto utlån inkl. kreditforetak

Innskudd

Konsernets innskudd har økt med 6,1 % (3,5 %) siste 12 måneder til 12 942,5 mill. kr (12 197,2 mill. kr). Innskuddsdekningen var på 76,9 % (75,0 %) ved utgangen av kvartalet.

Innskudd og innskuddsdekning (eksl. kreditforetak)

Personmarkedet

Utviklingen hvor flere velger å ordne de daglige banktjenester selv uten å oppsøke fysiske bankkontorer fortsetter. Vi har derfor stort fokus på å tilpasse oss gjennom å være tilgjengelige med rådgivning og gode løsninger i digitale kanaler og utvikle organisasjonen i tråd med behov for relevant kompetanse. I løpet av de siste 12 månedene har vi lansert nye og brukervennlige hjemmesider, «chat» via nettbanken, mulighet for å ha nettmøte på Skype, og ny digital løsning for å spare til egen pensjon og ny digital låneløype. I tillegg har vi hatt fokus på å styrke ressursene våre på kundesenteret som er åpent alle dager hele året mellom kl. 7 og 24.

Vårt markedsområde er inne i en positiv utvikling. Arbeidsledigheten er synkende, boligprisene stiger og det er høy aktivitet i boligutbyggingen. Flere og flere ser mot Østfold når de skal kjøpe bolig, og vi merker at vårt område nyter godt av nærlheten til Oslo og de høye boligprisene som er der gjennom at vi blir et stadig mer attraktiv boligmarked for kjøpsterke Oslofolk som presser prisene opp.

Personmarkedet opplever god låneetterspørsel og får tilflyt av mange nye kunder. Utlånsveksten innen personmarkedet var ved utgangen av tredje kvartal på 3,3 % inklusiv utlån overført til kreditforetak. Tolvmånedersveksten var på 4,1 %.

Vi opplever at folk flest er flinke til å spare i banken til tross for at det generelle rentenivået er lavt. Vi ser blant annet en tydelig økning i sparing til pensjon blant unge mellom 20-40 år som vi tror skyldes større bevissthet rundt behovet for å spare til egen pensjon, og nye digitale løsninger som gjør det enklere å spare.

Bedriftsmarkedet

SpareBank1 Østfold Akershus driver bank i en attraktiv region både for næringsliv og privatpersoner, og vi merker en økende attraktivitet og interesse fra Oslomarkedet i takt med forbedringer rundt infrastruktur og logistikk.

Banken har et kontinuerlig fokus på å være en god støttespiller for regionen og for næringslivet generelt, samt å bidra til en positiv utvikling både i forhold til å bevare og skape nye arbeidsplasser.

SpareBank1 Østfold Akershus har som ambisjon å være banken som bryr seg, kjenner kunden og gir gode råd. Våre bedriftskunder betjenes gjennom et effektivt bedriftssenter og dedikerte rådgivere. Til sammen jobber 30 medarbeidere med bedriftsmarkedskundene for å bidra til å videreføre deres virksomheter.

Det langsigtede målet er 4 % årlig vekst i utlån til bedriftsmarkedet. Veksten vil i enkeltpérioder avvike fra det langsigtede vekstmålet. I 2017 vil utlånsveksten trolig ta igjen noe av den lave veksten fra 2016. Ved utgangen av tredje kvartal var veksten i utlån på 8,3 %. Det forventes at volumet vil holde seg omrent på dette nivået ut året. 12 måneders veksten ble på 3,4 %.

Kapitalanskaffelse

Markedet for pengemarkedsfinansiering har hittil i 2017 vært velfungerende. Innlån med 5 års løpetid og referanserenton har i siste kvartal vært tilnærmet uforandret. Hittil i år har markedsfinansiering med 5 års løpetid falt med ca. 35 basispunkter mens 3 måneders NIBOR har falt med 32 basispunkter. Sammen medfører dette at bankens finansieringskostnader har falt og vil isolert sett bidra positivt til bankens rentenetto.

SpareBank 1 Østfold Akershus har hittil i år emittert 700 mill. i pengemarkedet. Hele emisjonsbeløpet er gjennomført i andre kvartal og har i gjennomsnitt en løpetid på 5,2 år. Konsernets gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer var på 4 204,1 mill. kr (3 895,4 mill. kr) ved utgangen av tredje kvartal.

Konsernet har i tillegg ansvarlig lån på til sammen 150,3 mill. kr (150,3 mill. kr) og fondsobligasjoner på til sammen 157,5 mill. kr (159,0 mill. kr). Videre er en fondsobligasjon på 150,0 mill. kr (150,0 mill. kr) klassifisert som egenkapital.

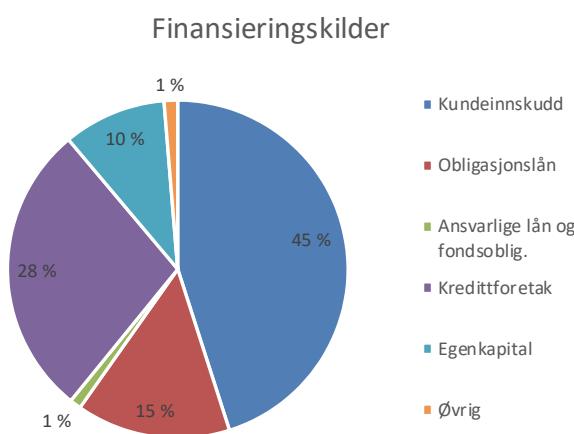
Den vektede gjennomsnittlige løpetiden på senior obligasjonslån er nå på 2,3 år.

SpareBank 1 Østfold Akershus har en god likviditetssituasjon. Banken har ingen lånefall i fjerde kvartal 2017 og kun 80

mill. kr av utestående markedsfinansiert gjeld har forfall de neste 12 månedene.

I 2017 har konsernet økt andelen lån overført til kreditforetak med 271,4 mill. kr. Ved utgangen av kvartalet er kr 8 067,8 mill. kr overført, hvorav 22,4 mill. kr er overført til Sparebank 1 Næringskreditt. Dette tilsvarer 32,4 % av bankens totale brutto utlån. Det er ikke planlagt ytterligere overførsler til kreditforetaket resten av 2017.

Bankens likviditetsrisiko er redusert gjennom spredning av innlånenes på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. Bankens styre har vedtatt en likviditetsstrategi som blant annet inneholder beredskapsplaner og stressanalyser. Styret vurderer likviditetssituasjonen som god samtidig som finansieringsmarkedet er velfungerende.

Kapitaldekning

Konsernet faller inn under størrelsesunntaket i konsolideringsforskriftens § 5, 3. ledd og det utarbeides derfor ikke kapitaldekning på konsolidert nivå. Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitaldekning. Dette innebærer isolert sett en mer konservativ måling av risiko enn tilfellet er ved bruk av interne kreditrisikomodeller.

SpareBank 1 Østfold Akershus har hatt et mål om en ren kjernekaptaldekning med full CRD IV effekt på 14,5 % og et mål om en uvektet kjernekaptalandel på 6,0 % innen utgangen av 2017.

Med mindre kapitalbehovet tilsier noe annet, er styrets mål at inntil 50 % av morbankens årsresultat deles ut som gaver og utbytte. Fra og med 2018 er det forventet at utbytte vil normaliseres og følge bankens vedtatte utbyttestrategi.

Konsernet har et mål om egenkapitalavkastning på over 10 %.

Regnskapet for tredje kvartal 2017 har gjennomgått en forenklet revisorkontroll. Det innebærer at en andel av resultatet hittil i år inngår i beregningen av kapitaldekning. For ordens skyld er det ikke omarbeidet sammenligningstall fra 2016, tallene i parentes er derfor uten noen andel av resultatet på samme tid i fjor.

Ren kjernekaptaldekning ved utgangen av kvartalet var på 15,8 % (14,5 %), kjernekaptaldekningen var på 17,5 % (16,2 %) og kapitaldekningen var på 18,2 % (16,5 %). For tredje kvartal 2017 er 65% av resultatet hittil i år inkludert. Ved årsskiftet var

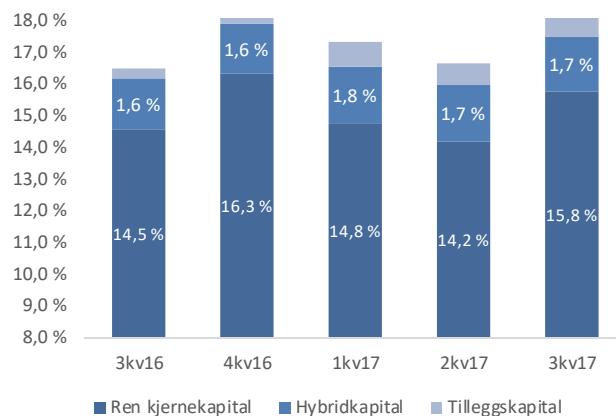
ren kjernekaptaldekning på 16,3 %, nedgangen fra årsskifte skyldes i hovedsak innfasing av overgangsregler samt økning i beregningsgrunnlaget tidlig på året.

Ren kjernekaptaldekning med full CRD IV effekt utgjorde ved utgangen av kvartalet 14,7 % (12,4 %). For tredje kvartal 2017 er 65% av resultatet hittil i år inkludert.

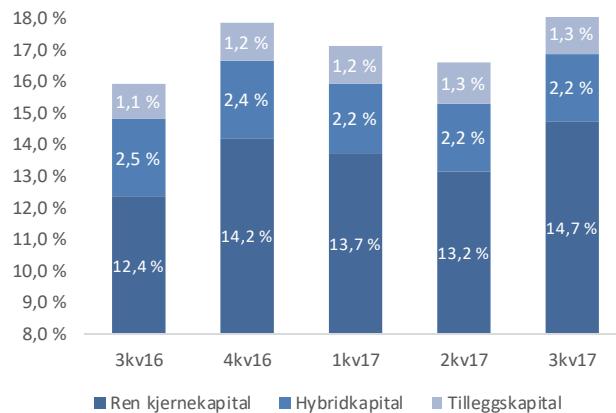
Banken er godt innenfor de regulatoriske kravene til kapital og målet på 14,5 % ren kjernekaptaldekning innen utgangen av 2017 er allerede nådd. Banken har mottatt foreløpig tilbakemelding på SREP gjennomgangen fra Finanstilsynet. Foreløpig pilar 2 krav er satt til 2,2 %. Banken vil ha en dialog med Finanstilsynet før det endelige kravet fastsettes.

Uvektet kjernekaptalandel var på 10,3 % ved utgangen av første halvår.

Kapitaldekning (med overgangsregler)

Kapitaldekning med full CRD IV effekt

DATTERSEL SKAP

Konsernet SpareBank 1 Østfold Akershus består av morbanken og de heleide datterselskapene Nekor Gårdsselskap AS og EiendomsMegler 1 Østfold Akershus AS. Konsernets eiendom i Moss er i tredje kvartal fasjonert ut av Nekor Gårdsselskap AS i et nystiftet selskap, Kongensgate 21 Moss AS. I tillegg er heleide Fasett Eiendom AS og Våler Park AS fullkonsolidert. Det er begrenset aktivitet i disse selskapene.

EiendomsMegler 1 Østfold Akershus AS leverte et resultat etter skatt på 2,6 mill. kr (2,2 mill. kr) hittil i år. Nekor Gårdsselskap AS fikk tilsvarende et resultat etter skatt på 8,7 mill. kr (1,7 mill. kr).

UTSIKTENE FREMOVER

Det går godt i Østfold og Søndre del av Akershus (Follo). Lav og fallende arbeidsledighet, lav konkursrate, stor netto tilflytting og fortsatt stigende priser på bolig og fritidseiendom underbygger styrets fremtidstro. SpareBank 1 Østfold Akershus er godt posisjonert for videre lønnsom vekst. Boligprisstatistikken for september viser at Moss fortsatt har sterkest prisvekst i landet, både siste kalendermåned og for de siste 12 måneder på henholdsvis 1,3 % og 9,8 %.

Resten av Østfold viser en økning på 1,2 % i september og 8,4 % siste 12 måneder. Veksten i Follo er også god med en prisvekst på henholdsvis 0,4 % siste måned og 6,5 % siste 12 måneder, noe som er godt over landsgjennomsnittet. Dette i et boligmarked som på landsbasis i september sank med 0,5 %.

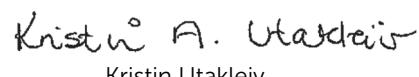
Vi tror på kortreist kvalitet, også for bank! Vi er nær kundene i vår region og vi er en bank som er konkurransedyktig på alle områder - sammenliknet med de som er mest lokale, og de som er mest nasjonale. Gode beslutninger er også kortreiste hos oss - de tas i regionen, så nærmere kunden som mulig. Vi skal jobbe for å ha tilgjengelige og enkle selvbetjente digitale løsninger for kundene og vi skal ha en offensiv, men realistisk tilnærming til «Det digitale skifte». Samtidig skal vi beholde våre lokale forankring og tilstedeværelse.

Konkuransen om kundene er tøff og det vil den også være i fremtiden, men vi har sterkt tro på vår forretningsmodell. SpareBank 1 Østfold Akershus er et solid og lønnsomt konsern, og har de senere år styrket sin soliditet i tråd med myndighetenes krav. Dette er oppnådd gjennom inntjening fra en forretningsmodell med god bredde i inntekter og effektiv drift. Dette skal sammen med kundevekst i Østfold og Akershus Syd, riktig risikoprising av utlån og kostnadskontroll sikre konsernets konkurranseevne fremover. Tapene hittil i år er historisk lave (0,6 mill. kr) og vi forventer lave tap for hele 2017. Vårt mål om en egenkapitalavkastning på minimum 10 % står fast og styret forventer et godt resultat for 2017.

Moss, den 31. oktober 2017
I styret for SpareBank 1 Østfold Akershus

Øyvind Karlsen
Styreleder

Tormod Johan Melnæs

Kristin Utakleiv

Tom Grip

Elin Cathrine Hagen

Vidar Lofshus

Janne-Gerd Kanebog
Ansattes repr.

Øystein U. Larsen
Ansattes repr.

Arild Bjørn Hansen
Adm. direktør

Innholdsfortegnelse for kvartalsregnskapet

Hovedtall konsern	9
Resultatregnskap	10
Balanse	11
Endring i egenkapital	12
Egenkapitalbevisbrøk (Morbank)	12
Kontantstrømoppstilling	13
Resultater fra kvartalsregnskapene konsern	14
Note 1 Regnskapsprinsipper	15
Note 2 Tap på utlån, garantier m.v.	16
Note 3 Innskudd og utlån fordelt på sektor og næring	17
Note 4 Segmentinformasjon	18
Note 5 Derivater	19
Note 6 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter	20
Note 7 Kapitaldekning	21
Note 8 Andre eiendeler	22
Note 9 Annen gjeld og pensjonsforpliktelser	22
Note 10 Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital	22
Note 11 Verdipapirer	22
Note 12 Likviditets- og motpartsrisiko	23
Note 13 Liquidity Coverage Ratio (LCR)	23
Note 14 Egenkapitalbeviseiere og spredning av egenkapitalbevis	24
Revisjonsberetning	25

Hovedtall konsern

RESULTATSAMMENDRAG	01.01 - 30.09.2017	01.01 - 30.09.2016	Året 2016		
Netto renteinntekter	270 021 1,78 %	272 520 1,89 %	363 666 1,88 %		
Netto provisjons- og andre inntekter	191 378 1,26 %	176 530 1,23 %	232 240 1,20 %		
Netto avkastning på finansielle instrumenter	53 151 0,35 %	100 878 0,70 %	126 585 0,65 %		
Sum inntekter	514 550 3,39 %	549 928 3,82 %	722 491 3,73 %		
Sum driftskostnader	221 953 1,46 %	223 912 1,55 %	317 378 1,64 %		
Driftsresultat før tap	292 596 1,93 %	326 016 2,26 %	405 113 2,09 %		
Tap på utlån og garantier	566 0,00 %	- 5 106 -0,04 %	966 0,00 %		
Resultat før skatt	292 030 1,92 %	331 122 2,30 %	404 148 2,09 %		
Skattekostnad	59 875 0,39 %	61 932 0,43 %	75 705 0,39 %		
Resultat fra videreført virksomhet	232 155 1,53 %	269 190 1,87 %	328 443 1,70 %		
Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	- 0,00 %	- 9 046 -0,06 %	3 597 0,02 %		
Periodens resultat	232 155 1,53 %	260 143 1,81 %	332 040 1,71 %		
HOVEDTALL	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016		
Lønnsomhet					
Egenkapitalavkastning 1)	11,9 %	14,7 %	13,8 %		
Egenkapitalavkastning (totalresultat)	11,8 %	13,4 %	12,7 %		
Kostnadsprosent 2)	43,1 %	40,7 %	43,9 %		
Balansetall					
Brutto utlån til kunder	16 821 263	16 269 298	16 082 315		
Brutto utlån til kunder inkl. overført til kredittforetak	24 889 054	23 920 546	23 878 725		
Innskudd fra kunder	12 942 519	12 197 212	12 369 642		
Innskuddsdekning	76,9 %	75,0 %	76,9 %		
Utlånsvekst siste 12 mnd.	3,4 %	4,7 %	5,0 %		
Utlånsvekst siste 12 mnd. inkl. overført til kredittforetak	4,0 %	7,1 %	6,0 %		
Innskuddsvekst siste 12 mnd.	6,1 %	3,5 %	4,8 %		
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	20 297 313	19 246 113	19 363 430		
Forvaltningskapital	20 634 792	19 403 613	19 865 179		
Forvaltningskapital inkl. overført til kredittforetak	28 702 584	27 054 860	27 661 589		
Tap og mislighold					
Tapsprosent utlån 3)	0,00 %	-0,04 %	0,01 %		
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,36 %	0,43 %	0,35 %		
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,15 %	0,07 %	0,16 %		
Tapsprosent utlån inkl. overført til kredittforetak 3)	0,00 %	-0,03 %	0,00 %		
Misligholdte eng. i % av brutto utlån inkl. overført til kredittforetak	0,24 %	0,29 %	0,24 %		
Andre tapsutsatte eng. i % av br. utlån inkl. overført til kredittforetak	0,10 %	0,05 %	0,10 %		
Soliditet 7)					
Kapitaldekningsprosent	18,2 %	16,5 %	18,2 %		
Kjernekapitalsprosent	17,5 %	16,2 %	17,9 %		
Ren kjernekapitalprosent	15,8 %	14,5 %	16,3 %		
Ansvarlig kapital	2 114 575	1 804 871	2 019 778		
Kjernekapital	2 029 800	1 769 177	1 979 435		
Ren kjernekapital	1 828 983	1 590 282	1 804 114		
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	10,3 %	9,3 %	10,9 %		
Kontor og bemanning					
Antall kontor	8	9	9		
Antall årsverk	197,7	201,4	200,0		
Egenkapitalbevis 5)	30.09.2017	2016	2015	2014	2013
Egenkapitalbevisbrøk	92,99 %	92,99 %	92,99 %	92,10 %	92,10 %
Børskurs	191,00	166,00	123,50	117,00	89,00
Børsverdi MNOK	2 152	1 870	1 392	1 087	827
Bokført egenkapital per egenkapitalbevis (inkl utbytte) 6)	219,41	208,01	185,33	182,64	166,17
Resultat pr egenkapitalbevis hittil i år (kr) 4)	19,16	27,40	19,56	21,80	17,01
Utbytte pr egenkapitalbevis (kr)	-	7,40	3,90	4,40	3,30
Pris / Resultat per egenkapitalbevis annualisert	7,46	6,06	6,31	5,37	5,23
Pris / Bokført egenkapital (inkl utbytte) 6)	0,87	0,80	0,67	0,64	0,54

1) Overskudd i prosent av gjennomsnittlig egenkapital. Hybridkapital er ikke medregnet og renter på denne er fratrukket overskuddet.

2) Sum kostnader i prosent av sum driftsintekter.

3) Netto tap i prosent av brutto utlån hittil i år, annualisert.

4) Overskudd konsern multiplisert med egenkapitalbevisprosenten og dividert på gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis (ifbm. emisjon sommeren 2015 er tidligere perioder ikke omarbeidet).

5) Alle tall med unntak av egenkapitalbevisbrøk gjelder konsern.

6) Inkl resultat hittil i år (ifbm. emisjon sommeren 2015 er tidligere perioder ikke omarbeidet).

Resultatregnskap

MORBANK						KONSERN					
30.09.2017	30.09.2016	3. kv 2017	3. kv 2016	Året 2016	(i hele tusen kroner)	30.09.2017	30.09.2016	3. kv 2017	3. kv 2016	Året 2016	
420 419	425 631	141 388	140 323	566 343	Renteinntekter	420 423	424 648	141 389	140 038	565 233	
150 760	152 527	49 889	48 678	202 106	Rentekostnader	150 402	152 127	49 768	48 541	201 566	
269 659	273 104	91 499	91 646	364 237	Netto renteinntekter	270 021	272 520	91 621	91 496	363 666	
153 560	147 965	54 881	50 890	195 274	Provisjonsinntekter	188 824	183 069	65 304	62 113	240 877	
6 964	8 542	1 539	3 053	11 672	Provisjonskostnader	6 964	8 542	1 539	3 053	11 672	
24	1 610	- 597	173	2 595	Andre driftsinntekter	9 519	2 002	688	119	3 035	
146 620	141 033	52 745	48 009	186 198	Netto provisjonsinntekter og andre inntekter	191 378	176 530	64 452	59 179	232 240	
6 585	31 850	- 61	-	31 850	Utbytte	6 585	31 850	- 61	-	31 850	
99 292	33 208	0	-	33 208	Inntekter av eierinteresser	37 442	40 018	14 167	15 067	54 842	
9 124	23 388	12 680	23 466	34 271	Netto resultat fra andre finansielle instrumenter	9 124	29 011	12 680	23 466	39 893	
115 001	88 446	12 620	23 466	99 328	Netto avkastning på finansielle instrumenter	53 151	100 878	26 787	38 533	126 585	
531 279	502 583	156 864	163 121	649 763	Sum netto inntekter	514 550	549 928	182 860	189 208	722 491	
102 262	102 640	30 909	31 073	146 324	Personalkostnader	127 878	126 730	39 539	38 801	180 488	
89 105	92 877	24 880	29 809	130 138	Andre driftskostnader	94 075	97 182	26 520	31 227	136 890	
191 367	195 517	55 789	60 882	276 463	Sum driftskostnader før tap	221 953	223 912	66 059	70 028	317 378	
339 912	307 067	101 075	102 239	373 300	Driftsresultat før tap	292 596	326 016	116 801	119 181	405 113	
566	- 1 606	- 193	- 2 564	966	Tap på utlån og garantier	566	- 5 106	- 193	- 2 564	966	
339 346	308 672	101 268	104 804	372 334	Resultat før skatt	292 030	331 122	116 994	121 745	404 148	
56 300	60 457	18 600	24 057	74 795	Skattekostnad	59 875	61 932	18 989	24 643	75 705	
283 046	248 215	82 668	80 747	297 539	Resultat fra videreført virksomhet	232 155	269 190	98 005	97 102	328 443	
-	-	-	-	-	- Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	-	- 9 046	-	- 591	3 597	
283 046	248 215	82 668	80 747	297 539	Periodens resultat	232 155	260 143	98 005	96 511	332 040	
Pr. egenkapitalbevis											
23,36	20,49	6,82	6,66	24,56	Resultat pr egenkapitalbevis hittil i år	19,16	21,47	8,09	7,97	27,40	

Utvidet resultatregnskap etter IAS 1

MORBANK						KONSERN					
30.09.2017	30.09.2016	3. kv 2017	3. kv 2016	Året 2016	(i hele tusen kroner)	30.09.2017	30.09.2016	3. kv 2017	3. kv 2016	Året 2016	
283 046	248 215	82 668	80 747	297 539	Periodens resultat	232 155	260 143	98 005	96 511	332 040	
-	-	-	-	-	Poster som ikke kan bli reklassifisert over resultatet	-	-	-	-	-	- 9 570
-	-	-	-	-	- 9 570 Aktuarmessige gevinst og tap	-	-	-	-	-	9 570
-	-	-	-	-	2 392 Skatteeffekt	-	-	-	-	-	2 392
-	-	-	-	-	Poster som kan bli reklassifisert over resultatet	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	- Andel av utvidet resultat i felleskontrollert virksomhet	- 2 591	- 1 061	116	2 130	2 526	
-	-	-	-	-	- 22 466 Endring i virkelig verdi for investeringer tilgjengelig for salg	-	- 22 466	-	- 7 209	- 22 472	
-	-	-	-	-	- 22 466 - 7 208 - 29 650 Periodens utvidede resultat	- 2 591	- 23 527	116	- 5 078	- 27 124	
283 046	225 749	82 668	73 538	267 890	Totalresultat	229 564	236 616	98 121	91 433	304 916	
Pr. egenkapitalbevis											
0,00	-1,85	0,00	-0,59	-2,45	Utvidet resultat pr egenkapitalbevis hittil i år	-0,21	-1,94	0,01	-0,42	-2,24	
23,36	18,63	6,82	6,07	22,11	Totalresultat pr egenkapitalbevis hittil i år	18,95	19,53	8,10	7,55	25,17	

Resultatregnskap i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital

MORBANK						KONSERN					
30.09.2017	30.09.2016	3. kv 2017	3. kv 2016	Året 2016	Resultatregnskap i % av gj.sn. forvaltningskapital	30.09.2017	30.09.2016	3. kv 2017	3. kv 2016	Året 2016	
1,80	1,92	1,77	1,89	1,90	Netto renteinntekter	1,78	1,89	1,76	1,87	1,88	
0,98	0,99	1,02	0,99	0,97	Netto provisjonsinntekter og andre inntekter	1,26	1,23	1,24	1,21	1,20	
0,77	0,62	0,24	0,48	0,52	Netto avkastning på finansielle instrumenter	0,35	0,70	0,51	0,79	0,65	
3,54	3,53	3,04	3,37	3,39	Sum netto inntekter	3,39	3,82	3,51	3,87	3,73	
1,27	1,37	1,08	1,26	1,44	Sum driftskostnader før tap	1,46	1,55	1,27	1,43	1,64	
2,26	2,16	1,96	2,11	1,95	Driftsresultat før tap	1,93	2,26	2,24	2,44	2,09	
0,00	-0,01	0,00	-0,05	0,01	Tap på utlån og garantier	0,00	-0,04	0,00	-0,05	0,00	
2,26	2,17	1,96	2,17	1,94	Resultat før skatt	1,92	2,30	2,25	2,49	2,09	
0,37	0,42	0,36	0,50	0,39	Skattekostnad	0,39	0,43	0,36	0,50	0,39	
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	0,00	-0,06	0,00	-0,01	1,70	
1,88	1,74	1,60	1,67	1,55	Periodens resultat	1,53	1,81	1,88	1,97	1,71	

Balanse

MORBANK			KONSERN		
30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016 (i hele tusen kroner)	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
41 130	90 919	73 557 Kontanter og fordringer på sentralbanker	41 130	90 919	73 557
1 135 100	1 014 521	1 330 719 Utlån til og fordringer på kreditinstitusjoner	1 135 100	1 014 521	1 330 719
16 760 166	16 240 273	16 022 732 Netto utlån til kunder	16 760 166	16 215 291	16 022 732
1 381 959	915 300	1 209 427 Sertifikater og obligasjoner med fast avkast til virkelig verdi	1 381 959	915 300	1 209 427
8 935	12 147	16 292 Derivater	8 935	12 147	16 292
750 596	583 045	627 416 Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	750 757	583 206	627 577
219 907	168 214	168 214 Investering i eierinteresser	378 438	356 379	374 952
27 026	28 692	52 192 Investering i konsernselskaper	-	-	-
13 584	-	- Virksomhet og anleggsmidler holdt for salg	38 101	27 760	35 229
7 188	11 079	10 101 Immatrielle eiendeler	7 188	11 079	10 101
63 415	76 752	77 878 Varige driftsmidler	79 461	126 309	127 399
38 733	37 124	23 771 Andre eiendeler	53 559	50 701	37 196
20 447 738	19 178 067	19 612 298 Sum eiendeler	20 634 793	19 403 612	19 865 181
179 410	180 711	182 143 Innskudd fra kreditinstitusjoner	179 410	180 711	182 143
12 973 155	12 224 975	12 392 842 Innskudd fra og gjeld til kunder	12 942 519	12 197 212	12 369 642
4 204 117	3 895 442	4 119 829 Gjeld stiftet ved ustedelse av verdipapirer	4 204 117	3 895 442	4 119 829
13 667	22 237	16 894 Derivater	13 667	22 237	16 894
53 082	70 132	68 874 Betalbar skatt	56 849	72 189	70 001
1 331	740	1 331 Utsatt skatt	- 2 289	6 115	7 071
111 699	104 837	104 954 Annen gjeld og pensjonsforpliktelser	124 295	118 604	115 738
150 324	150 271	150 302 Ansvarlig lånekapital	150 324	150 271	150 302
157 477	158 982	163 248 Fondsobligasjon	157 477	158 982	163 248
17 844 262	16 808 327	17 200 418 Sum gjeld	17 826 368	16 801 763	17 194 868
1 126 745	1 126 745	1 126 745 Egenkapitalbevis	1 126 745	1 126 745	1 126 745
- 1 365	- 2 350	- 2 011 Egenbeholdning egenkapitalbevis	- 1 365	- 2 350	- 2 011
152 487	152 487	152 487 Overkurs	152 487	152 487	152 487
724 553	541 974	724 553 Utjevningsfond	724 553	541 974	724 553
-	-	89 661 Avsatt utbytte og gaver	-	-	89 661
150 000	150 000	150 000 Hybridkapital	150 000	150 000	150 000
150 970	137 214	150 970 Grunnfondskapital	150 970	137 214	150 970
19 475	11 584	19 475 Fond for urealiserte gevinstre	39 542	31 657	39 543
- 2 434	3 871	- Annen egenkapital	233 338	203 979	238 365
283 046	248 215	- Periodens resultat	232 155	260 143	-
2 603 476	2 369 740	2 411 880 Sum egenkapital	2 808 424	2 601 849	2 670 313
20 447 738	19 178 067	19 612 298 Sum gjeld og egenkapital	20 634 793	19 403 612	19 865 181

Endring i egenkapital

Morbank

(Hele tusen kroner)	Egenkapital-bevis	Egne egenkapital-bevis	Overkursfond	Utjevnings-fond	Grunnfonds-kapital	Fond for urealiserte gevinst	Annен egenkapital + fondsobl.	Avtatt utbytte og gaver	Sum egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.2015	1 126 745	- 2 350	152 487	541 974	137 214	34 050	7 804	47 254	2 045 178
Fondsobligasjon reklassifisert som EK							150 000		150 000
Utbetalt renter på fondsob. kass. som EK							- 4 272		- 4 272
Salg av egne egenkapitalbevis		339							339
Utbetalt utbytte for 2015							- 43 946	- 43 946	
Utbetalt gaver for 2015							- 3 308	- 3 308	
Disponert resultat				182 579	13 756	7 897	3 646	89 661	297 540
Disponert utvidet resultat					- 22 472	- 7 177			- 29 650
Egenkapital pr. 31.12.2016	1 126 745	- 2 011	152 487	724 553	150 970	19 475	150 000	89 661	2 411 880
Utbetalt renter på fondsob. kass. som EK							- 2 890		- 2 890
Salg av egne egenkapitalbevis		647					456		1 103
Utbetalt utbytte for 2016							- 83 385	- 83 385	
Utbetalt gaver for 2016							- 6 276	- 6 276	
Udisponert resultat							283 046		283 046
Udisponert utvidet resultat									-
Egenkapital pr. 30.09.2017	1 126 745	- 1 364	152 487	724 553	150 970	19 475	430 611	-	2 603 476

Konsern

(Hele tusen kroner)	Egenkapital-bevis	Egne egenkapital-bevis	Overkursfond	Utjevnings-fond	Grunnfonds-kapital	Fond for urealiserte gevinst	Annен egenkapital + fondsobl.	Avtatt utbytte og gaver	Sum egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.2015	1 126 745	- 2 350	152 487	541 974	137 214	53 693	188 510	47 254	2 245 527
Prinsippendring i FKV, se note 1							21 056		21 056
Fondsobligasjon reklassifisert som EK							150 000		150 000
Utbetalt renter på fondsob. kass. som EK							- 4 272		- 4 272
Salg av egne egenkapitalbevis		339							339
Utbetalt utbytte for 2015							- 43 946	- 43 946	
Utbetalt gaver for 2015							- 3 308	- 3 308	
Disponert resultat				182 579	13 756	8 322	37 722	89 661	332 040
Disponert utvidet resultat					- 22 472	- 4 652			- 27 124
Egenkapital pr. 31.12.2016	1 126 745	- 2 011	152 487	724 553	150 970	39 542	388 363	89 661	2 670 310
Utbetalt renter på fondsob. kass. som EK							- 2 890		- 2 890
Salg av egne egenkapitalbevis		647					456		1 103
Utbetalt utbytte for 2016							- 83 385	- 83 385	
Utbetalt gaver for 2016							- 6 276	- 6 276	
Udisponert resultat							232 155		232 155
Udisponert utvidet resultat							- 2 591		- 2 591
Egenkapital pr. 30.09.2017	1 126 745	- 1 364	152 487	724 553	150 970	39 542	615 493	-	2 808 424

Egenkapitalbevisbrøk (Morbank)

(Hele tusen kroner)	30.09.2017	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012
Egenkapitalbevis	1 126 745	1 126 745	1 126 745	928 840	928 840	928 840
Overkursfond	152 487	152 487	152 487	147 575	147 575	147 575
Utjevningsfond	724 553	724 553	386 050	267 553	164 956	93 279
Andel fond for urealiserte gevinst	18 110	18 111	37 097	30 809	54 573	9 882
Andel annen egenkapital	- 2 264			11 862	14 627	128
A. Sum egenkapitalbevisiernes kapital	2 019 631	2 021 896	1 714 241	1 389 404	1 310 571	1 179 704
Grunnfondskapital	150 970	150 970	125 466	115 302	106 502	100 382
Andel fond for urealiserte gevinst	1 364	1 365	2 795	3 728	4 681	851
Andel annen egenkapital	- 171		894	1 255	1 255	11
B. Sum sparebankens fond	152 164	152 335	129 155	120 285	112 437	101 244
Egenkapital ekskl. avsatt utbytte og gaver	2 171 795	2 174 230	1 843 396	1 508 603	1 423 008	1 280 949
Egenkapitalbevisbrøk (A/(A+B))	93,0 %	93,0 %	93,0 %	92,1 %	92,1 %	92,1 %

Kontantstrømoppstilling

MORBANK				KONSERN		
30.09.2017	30.09.2016	Året 2016 (i hele tusen kroner)		30.09.2017	30.09.2016	Året 2016
339 346	308 672	372 334 Resultat før skatt		292 030	331 122	404 148
566	- 1 606	966 Tap på utlån		566	- 5 106	966
7 555	7 552	10 130 Avskrivninger mv. av varige driftsmidler		9 126	9 347	12 614
225	3 520	9 901 Resultatført pensjon uten kontanteffekt		1 581	4 124	11 693
- 9 124	- 17 090	- 32 432 Netto verdiendring på finansielle instrumenter over resultat		- 9 124	3 686	- 26 481
-	-	- Resultat utover utbytte i TS og FKV		61 849	6 810	21 634
-	-	- Verdiregulering investeringseiendom		3 086	- 182	- 283
- 68 874	- 52 080	- 52 080 Betalbar skatt		- 69 745	- 52 919	- 52 919
- 738 000	- 179 979	- 743 843 Endring netto utlån og overtatte eiendeler		- 738 000	- 176 479	- 778 002
- 172 532	69 359	66 097 Endring sertifikater og obligasjoner		- 172 532	69 359	66 097
- 1 534	25 693	2 978 Endring andre fordringer (forskuddsbet. kostn.)		- 2 396	26 436	3 570
7 059	131 758	- 87 749 Endring øvrige eiendeler		- 21 593	85 709	- 117 793
580 313	- 411 529	564 138 Endring innskudd kunder		572 876	- 413 672	563 501
- 2 734	- 7 507	3 385 Endring innskudd kreditinstitusjoner		- 2 734	- 7 507	3 385
12 209	93	75 449 Endring utlån til TS og FKV		12 209	93	75 449
8 510	- 13 956	1 604 Endring annen gjeld		9 758	- 16 249	1 484
- 1 764	- 2 140	- 1 607 Endring avsetn.påløpte kostnader og forpliktelser		- 1 201	- 2 550	- 2 350
- 38 780	- 139 238	189 269 Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter		- 54 244	- 137 978	186 712
- 120	- 5 361	- 8 940 Kjøp av varige driftsmidler		- 456	- 6 621	- 10 416
-	-	- Salg av varige driftsmidler		15 800	-	4 032
- 176 801	30 265	- 5 769 Netto kjøp/salg/emisjon aksjer		- 176 801	30 265	- 5 769
- 176 921	24 904	- 14 709 Netto kontantstrøm investeringsaktiviteter		- 161 457	23 644	- 12 153
700 000	910 000	1 160 000 Opptak verdipapirlån		700 000	910 000	1 160 000
- 614 000	- 887 500	- 913 500 Innløsning verdipapirlån		- 614 000	- 887 500	- 913 500
1 103	-	498 Salg av egne aksjer		1 103	-	498
- 3 854	- 3 932	- 5 696 Renter på fondsobligasjon klassifisert som egenkapital		- 3 854	- 3 932	- 5 696
-	-	- Rettet emisjon		-	-	-
- 83 385	- 47 254	- 47 254 Utbetaling av utbytte / gaver		- 83 385	- 47 254	- 47 254
- 136	- 28 686	194 049 Netto kontantstrøm finansieringsaktiviteter		- 136	- 28 686	194 049
- 215 836	- 143 021	368 608 Netto endring likvider		- 215 836	- 143 021	368 608
1 108 427	911 404	739 819 Likviditetsbeholdning IB		1 108 427	911 404	739 819

Likviditetsbeholdning er definert som «Kontanter og fordringer på sentralbanker» og «Utlån og fordringer på kreditinstitusjoner» fratrukket utlån til selskaper i SpareBank 1 Alliansen som er av mer langsiktig karakter.

Resultater fra kvartalsregnskapene konsern

RESULTAT	3. kv 2017	2. kv 2017	1. kv 2017	4. kv 2016	3. kv 2016	2. kv 2016	1. kv 2016	4. kv 2015	3. kv 2015
Renteinntekter	141 389	141 709	137 324	140 585	140 038	141 362	143 248	147 187	160 014
Rentekostnader	49 768	50 625	50 009	49 439	48 541	51 865	51 721	58 404	71 005
Netto renteinntekter	91 621	91 085	87 316	91 146	91 496	89 498	91 526	88 783	89 009
Provisjonsinntekter	65 304	64 366	59 154	57 807	62 113	64 273	56 683	60 273	65 183
Provisjonskostnader	1 539	2 409	3 017	3 130	3 053	2 791	2 698	3 018	3 046
Andre driftsinntekter	688	565	8 266	1 033	119	- 364	2 248	- 260	- 677
Netto provisjonsinntekter og andre inntekter	64 452	62 522	64 403	55 710	59 179	61 119	56 233	56 995	61 460
Utbryte	- 61	4 479	2 167	-	-	25 273	6 577	59	-
Inntekter av eierinteresser	14 167	11 965	11 310	14 824	15 067	14 817	10 134	10 715	7 839
Netto resultat fra valuta og andre finansielle instrumenter	12 680	- 623	- 2 933	10 882	23 466	6 004	- 460	- 8 203	- 37 276
Netto avkastning på finansielle instrumenter	26 787	15 820	10 545	25 707	38 533	46 094	16 250	2 571	- 29 437
Sum inntekter	182 860	169 427	162 263	172 563	189 208	196 711	164 009	148 349	121 031
Personalkostnader	39 539	40 733	47 607	53 758	38 801	41 659	46 271	50 379	39 866
Andre driftskostnader	26 520	34 830	32 726	39 708	31 227	30 526	35 428	40 110	34 029
Sum driftskostnader	66 059	75 562	80 332	93 466	70 028	72 185	81 699	90 489	73 895
Driftsresultat før tap	116 801	93 865	81 931	79 097	119 181	124 526	82 310	57 860	47 136
Tap på utlån og garantier	- 193	3 305	- 2 546	6 072	- 2 564	- 3 465	923	5 622	- 14
Resultat før skatt	116 994	90 560	84 476	73 026	121 745	127 990	81 386	52 238	47 150
Skattekostnad	18 989	23 491	17 396	13 773	24 643	21 911	15 378	11 579	9 523
Resultat fra videreført virksomhet	98 005	67 069	67 081	59 253	97 102	106 080	66 008	40 659	37 627
Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	-	-	-	12 643	- 591	- 3 202	- 5 254	- 1 010	2 168
Periodens resultat	98 005	67 069	67 081	71 896	96 511	102 878	60 754	39 648	39 795
HOVEDTALL	3. kv 2017	2. kv 2017	1. kv 2017	4. kv 2016	3. kv 2016	2. kv 2016	1. kv 2016	4. kv 2015	3. kv 2015
Lønnsomhet									
Egenkapitalavkastning 1)	14,6 %	10,4 %	10,8 %	11,2 %	15,7 %	17,7 %	10,8 %	7,1 %	7,4 %
Egenkapitalavkastning (totalresultat)	14,6 %	10,5 %	10,2 %	10,6 %	14,9 %	15,0 %	10,2 %	9,5 %	7,8 %
Kostnadsprosent 2)	36,1 %	44,6 %	49,5 %	54,2 %	37,0 %	36,7 %	49,8 %	61,0 %	61,1 %
Balansetall									
Brutto utlån til kunder	16 821 263	16 647 024	16 372 137	16 082 315	16 269 298	16 089 597	15 550 023	15 312 961	15 541 044
Brutto utlån til kunder inkl. overført til kredittforetak	24 889 054	24 690 399	24 444 525	23 878 725	23 920 546	23 679 491	23 181 544	22 531 690	22 331 364
Innskudd fra kunder	12 942 519	13 117 492	12 443 801	12 369 642	12 197 212	12 610 884	11 707 338	11 806 142	11 784 556
Innskuddsdekning	76,9 %	78,8 %	76,0 %	76,9 %	75,0 %	78,4 %	75,3 %	77,1 %	75,8 %
Utlånsvekst siste 12 måneder	3,4 %	3,5 %	5,3 %	5,0 %	4,7 %	4,4 %	7,8 %	6,4 %	8,1 %
Utlånsvekst inkl. overført til kredittforetak	4,0 %	4,3 %	5,4 %	6,0 %	7,1 %	8,2 %	9,6 %	6,8 %	6,4 %
Innskuddsvekst siste 12 måneder	6,1 %	4,0 %	6,3 %	4,8 %	3,5 %	5,5 %	2,1 %	1,0 %	0,8 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital i kvartalet	20 664 035	20 228 467	19 983 371	19 736 093	19 465 153	19 204 986	19 032 989	18 929 584	18 986 886
Forvaltningskapital	20 634 792	20 671 086	19 863 672	19 865 179	19 403 613	19 592 881	18 911 431	18 793 189	18 824 551
Forvaltningskapital inkl. overført til kredittforetak	28 702 584	28 714 461	27 936 060	27 661 589	27 054 860	27 182 774	26 542 951	26 011 918	25 614 871
Tap og mislighold									
Tapprosent utlån 3)	0,00 %	0,08 %	-0,06 %	0,15 %	-0,06 %	-0,09 %	0,02 %	0,15 %	0,00 %
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,36 %	0,32 %	0,45 %	0,35 %	0,43 %	0,42 %	0,46 %	0,51 %	0,60 %
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,15 %	0,16 %	0,13 %	0,16 %	0,25 %	0,25 %	0,08 %	0,11 %	0,15 %
Tapprosent utlån inkl BK ³⁾	0,00 %	0,05 %	-0,04 %	0,10 %	-0,04 %	-0,06 %	0,02 %	0,10 %	0,00 %
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån inkl KF	0,24 %	0,22 %	0,30 %	0,24 %	0,29 %	0,28 %	0,31 %	0,34 %	0,42 %
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån inkl KF	0,10 %	0,11 %	0,08 %	0,10 %	0,17 %	0,17 %	0,05 %	0,07 %	0,10 %
Soliditet 7)									
Kapitaldekningsprosent	18,2 %	16,7 %	17,3 %	18,2 %	16,5 %	15,9 %	16,5 %	17,5 %	16,2 %
Kjernekapitalsprosent	17,5 %	15,9 %	16,5 %	17,9 %	16,2 %	15,9 %	16,5 %	17,5 %	16,2 %
Ren kjernekapitaldekning	15,8 %	14,2 %	14,8 %	16,3 %	14,5 %	14,6 %	15,0 %	16,6 %	15,0 %
Netto ansvarlig kapital	2 114 575	1 923 628	1 974 260	2 019 778	1 804 871	1 730 544	1 745 786	1 813 627	1 701 574
Kjernekapital	2 029 800	1 839 938	1 887 956	1 979 435	1 769 177	1 730 544	1 745 786	1 813 627	1 701 575
Ren kjernekapital	1 828 983	1 639 210	1 685 533	1 804 114	1 590 282	1 585 617	1 583 125	1 717 393	1 578 157
Uviktet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	10,3 %	9,4 %	10,6 %	10,9 %	9,3 %	8,8 %	9,3 %	9,7 %	9,42 %
Kontor og bemanning									
Antall kontor	8	8	9	9	9	9	9	9	9
Antall årsverk	197,7	198,8	199,3	200,0	201,4	206,7	207,7	209,5	212,5
Egenkapitalbevis 5)									
Børskurs ved utgangen av kvartalet	191,00	185,00	172,00	166,00	139,00	126,50	125,00	123,50	138,00
Antall utstedte bevis	11 267 449	11 267 449	11 267 449	11 267 449	11 267 449	11 267 449	11 267 449	11 267 449	11 267 449
Bokført egenkapital per egenkapitalbevis 6)	219,41	211,39	205,82	208,01	202,36	193,23	186,16	185,33	180,95
Resultat pr egenkapitalbevis pr kvarter (kr) 4)	8,09	5,54	5,54	5,93	7,97	8,49	5,01	3,27	3,28
Pris / Resultat per egenkapitalbevis - annualisert	5,95	8,33	7,66	7,03	4,39	3,70	6,20	9,51	10,59
Pris / Bokført egenkapital	0,87	0,88	0,84	0,80	0,69	0,65	0,67	0,67	0,76

¹⁾ Overskudd i prosent av gjennomsnittlig egenkapital. Hybridkapital er ikke medregnet og renter på denne er fratrukket overskudd.

²⁾ Sum kostnader i prosent av sum driftsinntekter

³⁾ Netto tap i prosent av brutto utlån, annualisert

⁴⁾ Overskudd for konsern hittil i år multiplisert med egenkapitalbevisprosenten og dividert på gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis. Tall fra tidligere perioder er ikke omarbeidet iht. IAS 33:64 da effekten er vurdert

⁵⁾ Alle tall med unntak av egenkapitalbevisbrekk gjelder konsern.

⁶⁾ Inkl resultat hittil i år.

Noter

Note 1 Regnskapsprinsipper

Konsernregnskapet og morbankregnskapet for SpareBank 1 Østfold Akershus er utarbeidet etter internasjonale regnskapsprinsipper, IFRS. I kvartalsrapporteringen er IAS 34 Interim Financial Reporting lagt til grunn. Det er ikke foretatt endringer i regnskapsprinsipper siden årsregnskapet for 2015 og det henvises til det for en nærmere beskrivelse av anvendte prinsipp.

IFRS 9

IFRS 9 «Finansielle instrumenter» skal erstatte dagens IAS 39 «Finansielle instrumenter, innregning og måling» fra 1.1.2018. Dette vil blant annet påvirke måten konsernet skal vurdere behovet for tapsnedskrivninger på. Etter dagens regler under IAS 39 skal nedskrivninger for tap bare finne sted når det er objektive bevis for at en tapshendelse har inntruffet etter første gangs balanseføring. Etter IFRS 9 skal tapsavsetningene derimot innregnes basert på forventet kredittap (ECL).

Det har siden 2016 vært jobbet med modellverk og tilpasninger til nytt regelverk. Arbeidet vil fortsette gjennom 2017. Basert på en foreløpig gjennomgang forventes det ikke vesentlige effekter knyttet til overgang til IFRS 9. Effekten på kapitaldekningen vil ifølge våre foreløpige beregninger være begrenset eller ikke-eksisterende som følge av fradragbestemmelsene knyttet til regulatorisk forventet tap, da konsernets samlede nedskrivninger i henhold til IFRS 9 er lavere enn disse.

Revisjon: Kvartalsregnskapet har gjennomgått en forenklet revisorkontroll.

Note 2 Tap på utlån, garantier m.v.

Morbank				Konsern		
30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016	Periodens tapskostnader	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
1 223	- 9 787	- 11 031	Endring i individuelle nedskrivninger	1 223	- 13 287	- 11 031
-	256	3 187	Endring i gruppenedskrivninger	-	256	3 187
- 347	144	33	Endring i amortiseringseffekter	- 347	144	33
301	9 489	10 189	Konstaterete tap hvor det tidligere er nedskrevet	301	9 489	10 189
901	2 044	2 579	Konstaterete tap hvor det tidligere ikke er nedskrevet	901	2 044	2 579
- 1 513	- 3 751	- 3 991	Inngang på tidligere konstaterete tap	- 1 513	- 3 751	- 3 991
566	- 1 606	966	Periodens tapskostnader	566	- 5 106	966

Morbank				Konsern		
30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016	Individuelle nedskrivninger*	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
10 231	21 100	21 100	Individuelle nedskrivninger ved starten av perioden	10 231	21 100	21 100
- 301	- 9 489	- 10 189	Konstaterete tap hvor det tidligere er nedskrevet	- 301	- 9 489	- 10 189
- 2 385	- 5 448	- 5 492	Tilbakeføring av tidligere års nedskrivning	- 2 385	- 5 448	- 5 492
3 910	4 625	4 125	Nedskrivning på engasjement hvor det tidligere ikke er nedskrevet	3 910	1 125	4 125
-	525	525	Nedskrivning på eng. hvor det tidligere er gjort ind. nedskrivnir	-	525	525
290	- 227	162	Amortiseringseffekter	290	- 227	162
11 745	11 086	10 231	Individuelle nedskrivninger ved slutten av perioden *)	11 745	7 586	10 231

Morbank				Konsern		
30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016	Gruppenedskrivninger (i hele tusen kroner)	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
49 352	46 165	46 165	Gruppenedskrivninger ved starten av perioden	49 352	46 165	46 165
-	256	3 187	Endring i gruppenedskrivning	-	256	3 187
49 352	46 421	49 352	Gruppenedskrivninger ved slutten av perioden	49 352	46 421	49 352

Morbank				Konsern		
30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016	Misligholdte engasjement (i hele tusen kroner)	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
60 258	70 295	56 415	Brutto misligholdte engasjement	60 258	70 295	56 415
- 1 610	- 700	-	Individuelle nedskrivninger	- 1 610	- 700	-
58 648	69 595	56 415	Netto misligholdte engasjement	58 648	69 595	56 415
3 %	1 %	0 %	Avsetningsgrad	3 %	1 %	0 %

Morbank				Konsern		
30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016	Øvrige tapsutsatte engasjement (i hele tusen kroner)	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
25 767	40 443	24 967	Øvrige tapsutsatte engasjement	25 767	11 961	24 967
- 10 200	- 10 700	- 10 200	Individuelle nedskrivninger	- 10 200	- 7 200	- 10 200
15 567	29 743	14 767	Netto tapsutsatte engasjement	15 567	4 761	14 767
40 %	26 %	41 %	Avsetningsgrad	40 %	60 %	41 %

Alle tall i hele tusen kroner.

*) Individuelle tapsnedskrivninger på garantier er oppført i balansen under Annen gjeld og er 0,6 mill.kr for morbank og konsern.

Note 3 Innskudd og utlån fordelt på sektor og næring

Tabellen under viser tall på konsernnivå.

Forskjellen mellom konsern og morbank fremgår av balansen og tilhører i sin helhet «Omsetning og drift av fast eiendom».

Innskudd			Utlån		
30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016 Konsern (hele tusen kroner)	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
422 842	381 358	431 269 Annen tjenesteyting	94 043	87 087	85 447
1 540	3 623	3 509 Bergverksdrift og utvinning	1 504	1 235	1 002
399 453	258 836	346 019 Bygge- og anleggsvirksomhet	854 406	1 061 337	916 449
24 620	17 390	8 485 Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	55 784	53 062	56 260
263 900	247 292	280 557 Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	162 135	147 096	139 609
361 297	666 404	286 424 Finansierings- og forsikringsvirksomhet	30 185	33 122	32 558
103 289	84 830	103 191 Forretningsmessig tjenesteyting	71 503	47 374	50 216
224 164	207 131	237 920 Helse- og sosialtjenester	48 529	61 600	44 695
74 500	111 438	137 032 Industri	84 901	89 162	83 517
129 315	102 200	183 593 Informasjon og kommunikasjon	20 184	11 365	12 888
4	4	4 Internasjonale organisasjoner og organer	-	-	-
191 421	145 237	142 363 Jordbruk, skogbruk og fiske	392 404	378 699	400 034
158 585	142 999	147 700 Kulturelle virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter	62 428	72 158	60 666
4 356	5 995	7 386 Lønnet arbeid i private husholdninger	7 950	6 793	6 791
601 809	355 886	563 842 Offentlig administrasjon, forsvar oa. offentlig forvaltning	-	-	-
595 691	531 643	513 267 Omsetning og drift av fast eiendom	2 669 740	2 296 815	2 248 266
47 948	40 964	42 850 Overnatnings- og serveringsvirksomhet	31 471	38 928	33 349
145 387	118 228	128 806 Transport og lagring	45 594	60 410	57 400
34 563	27 177	34 629 Undervisning	20 473	21 484	24 961
23 518	24 413	27 281 Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	3 741	6 972	1 233
314 532	238 872	297 477 Varehandel, reparasjon av motorvogner	142 262	166 209	174 794
4 122 732	3 711 920	3 923 603 Sum næring	4 799 236	4 640 908	4 430 135
8 819 787	8 485 292	8 446 040 Lønnstakere o.l.	12 022 027	11 628 390	11 652 181
12 942 519	12 197 212	12 369 642 Sum innskudd / brutto utlån	16 821 263	16 269 298	16 082 315
		- individuelle nedskrivninger	- 11 745	- 7 586	- 10 231
		- nedskrivninger på grupper av utlån	- 49 352	- 46 421	- 49 352
		Sum netto utlån	16 760 166	16 215 291	16 022 732
		Sum brutto utlån	16 821 263	16 269 298	16 082 315
		Lån overført til SpareBank1 Næringskreditt	22 399	-	22 399
		Lån overført til SpareBank1 Boligkreditt	8 045 392	7 651 248	7 774 011
		Sum brutto utlån inkl. overført til kreditforetak	24 889 054	23 920 546	23 878 725

Note 4 Segmentinformasjon

Segmentinformasjon er definert som virksomhetsområder eller geografiske markeder. Det vurderes ikke å foreligge vesentlige forskjeller i risiko og avkastning på produkter og tjenester i markedene som er definert som bankens hovedmarkeder. For uten bankdrift har morbanken to heleide datterselskaper, Nekor Gårdsselskap AS og EiendomsMegler1 Østfold og Akershus AS. Videre eier banken 100% av aksjene i Fasett Eiendom AS og Våler Park AS, det er begrenset aktivitet i disse selskapene.

Nekor Gårdsselskap A/S er et rent forvaltingsselskap, med et overordnet mål å forvalte egne og morbankens eiendommer. Selskapets primære markedsområder er de kommuner som konsernet SpareBank 1 Østfold Akershus opererer i. EiendomsMegler 1 Østfold og Akershus AS driver med eiendomsmegling i Østfold og søndre del av Akershus, og har megleravdelinger i Vestby, Drøbak, Askim, Moss, Fredrikstad, Sarpsborg og Halden.

Segment PM og segment BM er definert som kunder håndtert av henholdsvis PM og BM avdelingene. Det vil være kunder med BM sektor som behandles av PM avdelingene, og motsatt. Segmentinformasjonen vil derfor ikke samsvar med sektorinndelingen i note 2.

(hele tusen kroner)	30.09.2017					
	PM	BM	EM1	Nekor	Ufordelt	Konsern
Resultatregnskap						
Netto renteinntekter	163 850	108 920	360	2	-3 112	270 021
Netto provisjonsinntekter	126 212	21 747	35 264		-1 364	181 859
Andre driftsinntekter	61 328	271		14 383	-66 464	9 519
Netto avkastning på finansielle investeringer					53 151	53 151
Driftskostnader	-62 556	-19 639	-31 971	-2 957	-104 830	-221 953
Driftsresultat før tap pr segment	288 835	111 300	3 653	11 427	-122 618	292 596
<u>Tap på utlån og garantier</u>	82	-742			94	-566
Resultat før skatt pr segment	288 917	110 557	3 653	11 427	-122 524	292 030
Balanse						
Brutto Utlån til kunder	12 173 623	4 339 941			307 699	16 821 263
Individuell nedskrivning utlån	-4 170	-7 575				-11 745
Gruppenedskrivning	-11 671	-37 681				-49 352
Andre eiendeler			35 744	28 398	3 810 484	3 874 626
Sum eiendeler per segment	12 157 782	4 294 685	35 744	28 398	4 118 183	20 634 792
Innskudd fra og gjeld til kunder	9 072 266	3 789 699			80 554	12 942 519
Annen gjeld			14 570		4 869 280	4 883 850
<u>Sum gjeld pr segment</u>	9 072 266	3 789 699	14 570		4 949 833	17 826 368
Egenkapital			21 174	24 004	2 763 246	2 808 424
Sum gjeld og egenkapital pr segment	9 072 266	3 789 699	35 744	24 004	7 713 079	20 634 792

(hele tusen kroner)	31.12.2016					
	PM	BM	EM1	Nekor	Ufordelt	Konsern
Resultatregnskap						
Netto renteinntekter	227 512	142 747	550	-35	-7 107	363 666
Netto provisjonsinntekter	159 752	25 575	45 603		-1 725	229 205
Andre driftsinntekter	945	4		11 369	-9 283	3 035
Netto avkastning på finansielle investeringer					126 585	126 585
Driftskostnader	-101 070	-32 734	-43 393	-7 953	-132 228	-317 378
Driftsresultat før tap pr segment	287 140	135 591	2 760	3 381	-23 758	405 113
<u>Tap på utlån og garantier</u>	1 927	-2 943			50	-966
Resultat før skatt pr segment	289 067	132 648	2 760	3 381	-23 708	404 148
Balanse						
Brutto Utlån til kunder	11 774 643	3 996 429			311 244	16 082 315
Individuell nedskrivning utlån	-4 483	-5 748				-10 231
Gruppenedskrivning	-11 671	-37 681				-49 352
Andre eiendeler			34 763	31 719	3 775 965	3 842 447
Sum eiendeler per segment	11 758 489	3 953 000	34 763	31 719	4 087 209	19 865 179
Innskudd fra og gjeld til kunder	8 681 558	3 602 614			85 470	12 369 642
Annen gjeld			10 617	4 565	4 810 045	4 825 227
<u>Sum gjeld pr segment</u>	8 681 558	3 602 614	10 617	4 565	4 895 515	17 194 869
Egenkapital			24 146	28 036	2 618 128	2 670 310
Sum gjeld og egenkapital pr segment	8 681 558	3 602 614	34 763	32 601	7 513 643	19 865 179

Note 5 Derivater

Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Gevinster blir ført som eiendel og tap blir ført som gjeld for alle rentederivater.

Konsern/Morbank	30.09.2017			31.12.2016		
	Kontraktssum	Eiendeler	Forpliktelser	Kontraktssum	Eiendeler	Forpliktelser
Renteinstrumenter						
Renteswapper fastrente utlån				29 250	229	
Renteswapper fastrente utlån	1 075 750	737	6 158	1 075 750	1 926	7 581
Renteswapper fastrente obl. lån						
Valutarenteswap obligasjoner	10 198		641	10 198		1 101
Påløpte renter på rente- og valutaswapper		135	2 310		4 360	2 023
Sum renteinstrumenter		872	9 109		6 515	10 704
Renteinstrumenter sikring						
Renteswapper, nettoeffekt		8 063	4 558		9 777	6 190
Sum renteinstrumenter sikring		8 063	4 558		9 777	6 190
Sum alle renteinstrumenter		8 935	13 667		16 292	16 894

Note 6 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi.

Morbank og Konsern <i>(i hele tusen kroner)</i>	30.09.2017				31.12.2016			
	Nivå 1 Verdsettelse etter priser i aktivt marked	Nivå 2 Verdsettelse etter observerbare markedsdata	Nivå 3 Verdsettelse etter annet enn observerbare markedsdata	Totalt	Nivå 1 Verdsettelse etter priser i aktivt marked	Nivå 2 Verdsettelse etter observerbare markedsdata	Nivå 3 Verdsettelse etter annet enn observerbare markedsdata	Totalt
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet								
- Derivater				0			229	229
- Obligasjoner og sertifikater		1 380 342		1 380 342		1 206 502		1 206 502
- Egenkapitalinstrumenter				0				
- Fastrentelån		1 315 173		1 315 173			1 350 999	1 350 999
Finansielle instrumenter som sikringsinstrument								
Derivater		8 935		8 935		16 063		16 063
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg								
- Egenkapitalinstrumenter	1 867	748 729		750 596	2 022	625 394		627 416
Sum eiendeler	1 867	1 389 277	2 063 902	3 455 046	2 022	1 222 794	1 976 393	3 201 209
Finansiell gjeld til virkelig verdi over resultatet								
Finansielle derivater forpliktelser		6 800		6 800		8 681		8 681
Finansielle instrumenter som sikringsinstrument								
Derivater		4 558		4 558		6 190		6 190
Sum forpliktelser	11 357			11 357		14 872		14 872

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Disse instrumentene er inkludert i nivå 1.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel enkelte OTC derivater) bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Dersom en eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3. Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3.

Konsern/Morbank <i>(i hele tusen kroner)</i>	30.09.2017		31.12.2016	
	Fastrentelån	Egenkapital-instrumenter	Fastrentelån	Egenkapital-instrumenter
Inngående balanse	1 350 999	625 394	1 377 765	585 125
Tilgang	66 181	97 332	202 113	57 414
Avgang	-90 307	-3 802	-229 779	-7 577
Gevinst eller tap ført i resultatet	-11 700	29 805	900	10 379
Verdiendring ført over utvidet resultat	0	0	0	-19 947
Utgående balanse	1 315 173	748 729	1 350 999	625 394
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen	0	0	0	0

Note 7 Kapitaldekning

Bankens investering i datterselskap faller inn under størrelsesunntaket i Forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV § 17 og det utarbeides således ikke kapitaldekning på konsolidert nivå.

SpareBank 1 Østfold Akershus benytter standardmetoden for kreditrisiko og basismetoden for operasjonell risiko.

(hele tusen kroner)	Morbank		
	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
Egenkapitalbevis	1 125 380	1 124 395	1 124 734
Overkursfond	152 487	152 487	152 487
Utjevningsfond	724 553	541 974	724 553
Grunnfondskapital	150 970	137 214	150 970
Andre godkjente fond		7 804	
Fond for urealiserte gevinstter	19 475	11 584	19 475
Føringer direkte mot EK	-2 435		
Delårsresultat	183 980		
Sum balanseført egenkapital ex. fondsobligasjon	2 354 410	1 971 525	2 172 219
Andre immatrielle eiendeler	-5 391	-8 310	-7 576
Overfinansiering pensjonsforpliktelser		-1 634	
Gevinst/tap knyttet endring i institusjonens kredittverdighet	-3 396	-3 168	-3 493
Fradrag for ikke vesentlig eierandel i finansiell sektor 1)	-516 640	-368 132	-357 036
Sum ren kjernekapital	1 828 983	1 590 282	1 804 114
Fondsobligasjoner	153 625	153 625	153 625
Fradrag for ikke vesentlig eierandel i finansiell sektor	-47 808	-88 730	-92 304
Overskytende fradrag i tilleggskapital			
Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsregler	95 000	114 000	114 000
Sum kjernekapital	2 029 800	1 769 177	1 979 435
Tilleggskapital	149 941	149 851	149 873
Fradrag for ikke vesentlig eierandel i finansiell sektor	-65 166	-114 157	-109 530
Overskytende fradrag i tilleggskapital			
Sum ansvarlig kapital	2 114 575	1 804 871	2 019 778
Risikov eid beregningsgrunnlag			
Kreditt-motparts,- og forringelsesrisiko	10 501 840	9 920 763	10 045 423
Operasjonell risiko	1 100 631	1 015 984	1 015 984
CVA-tillegg (motpartsrisiko derivater)	5 338	9 851	9 096
Beregning grunnlag	11 607 809	10 946 599	11 070 503
Ren kjernekapitaldekning	15,8 %	14,5 %	16,3 %
Kjernekapitalprosent	17,5 %	16,2 %	17,9 %
Kapitaldekningsprosent	18,2 %	16,5 %	18,2 %
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	10,3 %	9,3 %	10,9 %
Bufferkrav			
Bevaringsbuffer (2,5%)	290 195	273 665	276 763
Motsyklisk buffer (1,5%)	174 117	164 199	166 058
Systemriskobuffer (3,0%)	348 234	328 398	332 115
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	812 547	766 262	774 935
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,5%)	522 351	492 597	498 173
Tilgjengelig ren kjernekapital utover bufferkrav	494 085	331 423	531 007

1) I henhold til Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak skal fradraget for ikke-vesentlige investeringer i selskaper i finansiell sektor fases inn med følgende prosentsats:

i 2016: 60 prosent
i 2017: 80 prosent

Note 8 Andre eiendeler

Morbank				Konsern		
30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016 (hele tusen kroner)		30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
16 859	22 346	15 324	Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	18 205	23 284	15 809
		2 178	Pensjonsmidler		2 525	
21 874	12 600	8 447	Andre eiendeler	35 353	24 892	21 387
38 733	37 124	23 771	Sum	53 559	50 701	37 196

Note 9 Annen gjeld og pensjonsforpliktelser

Morbank				Konsern		
30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016 (hele tusen kroner)		30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
26 696	27 037	28 461	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	33 055	33 956	34 257
13 327	1 945	14 387	Pensjonsforpliktelser	13 327	1 945	14 387
71 676	75 855	62 107	Annен gjeld	77 912	82 704	67 094
111 699	104 837	104 954	Sum	124 295	118 604	115 738

Pensjonsforpliktelser består fra og med 31.12.2016 av usikrede forpliktelser.

Note 10 Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital

Verdipapirgjeld (hele tusen kroner)	30.09.2017	31.12.2016			
Sertifikatgjeld, nominell verdi		0			
Obligasjonskjeld, nominell verdi	4 195 000	4 109 000			
Verdijusteringer	- 433	711			
Påløpte renter	9 549	10 118			
Sum verdipapirgjeld	4 204 117	4 119 829			
Endring i verdipapirgjeld (hele tusen kroner)	30.09.2017	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2016
Sertifikatgjeld, nominell verdi	4 195 000	700 000	- 614 000		4 109 000
Obligasjonskjeld, nominell verdi				- 1 144	711
Verdijusteringer	- 433			- 569	10 118
Påløpte renter	9 549				
Sum verdipapirgjeld	4 204 117	700 000	- 614 000	- 1 712	4 119 829
Ansvarlig lånekapital (hele tusen kroner)	30.09.2017	Emittert	Forfalt/ innløst	Reklassifisert til EK	Øvrige endringer
Ordinær ansvarlig lånekapital	150 000				150 000
Fondsboligasjon	155 000				155 000
Verdijusteringer	3 566			67	3 498
Påløpte renter	- 764			- 5 816	5 052
Sum verdipapirgjeld	307 802			- 5 748	313 550

Note 11 Verdipapirer

Verdipapirer (hele tusen kroner)	30.09.2017	30.09.2016
Obligasjoner	1 350 711	851 335
Sertifikater		30 000
Ansvarlig lån	22 508	31 986
Påløpt rente	1 617	1 472
Verdijusteringer til virkelig verdi	7 124	507
Sum verdipapirer	1 381 959	915 300

Virkelig verdiopsjonen er benyttet på obligasjonsporteføljen.

Note 12 Likviditets- og motpartsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke er i stand til å overholde sine betalingsforpliktelser, og/eller risikoen for ikke å kunne finansiere ønsket vekst i eiendeler. SpareBank 1 Østfold Akershus utarbeider årlig en likviditetsstrategi som blant annet tar for seg bankens likviditetsrisiko.

Konsernets likviditetsrisiko avdekkes gjennom bankens likviditetsreserve/buffer. Hovedmålet for SpareBank 1 Østfold Akershus er å opprettholde bankens overlevelsesevne i en normalsituasjon, uten ekstern funding, i 12 måneder. I tillegg skal banken overleve minimum 90 dager i en "stort stress"-situasjon der man ikke har tilgang på funding fra kapitalmarkedet. Banken har en daglig styring etter ovennevnte mål.

Gjennomsnittlig restløpetid på bankens innlån i senior usikret obligasjonslån og ansvarlig lånekapital var 2,3 år.

Note 13 Liquidity Coverage Ratio (LCR)

Finanstilsynet stiller krav til at alle kreditinstitusjoner skal ha tilstrekkelige likviditetsbuffere til å tåle perioder med begrenset tilgang på markedsfinansiering. Liquidity Coverage Ratio (LCR) måler størrelsen på bankenes likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stresssituasjon. LCR innfases over tid i Norge og følger EUs minimumskrav. Pr 31. desember 2015 stilles det krav om 70% oppfyllelse, 80% fra 31. desember 2016 og 100% fra 31. desember 2017.

	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
Liquidity Coverage Ratio (LCR)	99 %	168 %	234 %

Note 14 Egenkapitalbevisseiere og spredning av egenkapitalbevis

Det var 987 egenkapitalsbevisseiere pr. 30.09.2017. De 20 største var:	Antall	% andel
1 Sparebankstiftelsen Østfold Akershus	4 582 479	40,67 %
2 Sparebankstiftelsen Halden	3 126 414	27,75 %
3 Pareto As	992 969	8,81 %
4 Vpf Eika Egenkapitalbevis	184 776	1,64 %
5 Merrill Lynch Prof. Clearing Corp.	155 073	1,38 %
6 Apollo Asset Limited	100 000	0,89 %
7 Landkredit Utbytte	100 000	0,89 %
8 Wenaasgruppen As	100 000	0,89 %
9 Verdipapirfondet Sr-Utbytte	81 401	0,72 %
10 Salt Value As	67 315	0,60 %
11 Espedal & Co As	60 878	0,54 %
12 Sparebank 1 Markets As	58 082	0,52 %
13 Haugaland Kraft Pensjonskasse	57 072	0,51 %
14 Catilina Invest As	50 000	0,44 %
15 Horten Gunnar	50 000	0,44 %
16 Mp Pensjon Pk	45 292	0,40 %
17 Sanden A/S	45 000	0,40 %
18 Melesio Capital As	45 000	0,40 %
19 Sole Active As	43 767	0,39 %
20 Wikborg Tord Geir	36 001	0,32 %
Sum 20 største	9 981 519	88,59 %
Øvrige egenkapitalbevisbevisseiere	1 285 930	11,41 %
Totalt antall egenkapitalbevisbevis (pålydende kr. 100)	11 267 449	100 %

Beholdning av egne egenkapitalbevis utgjør 13 647 bevis som tilsvarer 0,21% av totalt antall bevis.

Til Styret i Sparebank 1 Østfold Akershus

Uttalelse vedrørende forenklet revisorkontroll av delårsregnskap

Innledning

Vi har foretatt en forenklet revisorkontroll av vedlagte balanse for selskapsregnskapet og konsernregnskapet pr. 30 september 2017 for Sparebank 1 Østfold Akershus og tilhørende resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for ni månedersperioden avsluttet denne dato. Ledelsen er ansvarlig for utarbeidelsen og fremstillingen av delårsregnskapet i samsvar med prinsipper som beskrevet i IAS 34 Delårsrapportering. Vår oppgave er å avgjøre om delårsregnskapet basert på vår forenklede revisorkontroll.

Omfangen av den forenklede revisorkontrolle

Vi har utført vår forenklede revisorkontroll i samsvar med ISRE 2410 *Forenklet revisorkontroll av et delårsregnskap, utført av foretakets valgte revisor*. En forenklet revisorkontroll av delårsregnskapet består i å rette forespørslar, primært til personer med ansvar for økonomi og regnskap, og å gjennomføre analytiske og andre kontrollhandlinger. En forenklet revisorkontroll har et betydelig mindre omfang enn en revisjon utført i samsvar med de internasjonale revisjonsstandarder International Standards on Auditing (ISA-ene), og gjør oss følgelig ikke i stand til å oppnå sikkerhet om at vi er blitt oppmerksomme på alle vesentlige forhold som kunne ha blitt avdekket i en revisjon. Vi avgir derfor ikke revisjonsberetning.

Konklusjon

Vi har ved vår forenklede revisorkontroll ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at det vedlagte delårsregnskapet ikke gir et rettviseende bilde av foretakets finansielle stilling pr. 30. september 2017 og for resultatet og kontantstrømmene i ni månedersperioden, i samsvar med prinsipper som beskrevet i IAS 34 Delårsrapportering.

Oslo, 31. oktober 2017

PricewaterhouseCoopers AS

Erik Andersen

Statsautorisert revisor

Postboks 130, 1501 Moss * Kongensgate 21, 1530 Moss
Telefon: 05700 * Telefaks: 69245710

www.sparebank1.no/ostfold-akershus/
Email: epost@sparebank1.no